

Sygn. akt II Ca 1384/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Bednarek - Moraś
Sędziowie:	SO Zbigniew Ciechanowicz (spr.) SO Sławomir Krajewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota J. Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 maja 2015 roku w S.

sprawy z wniosku R. O. i P. O.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w (...) Spółki Akcyjnej w P.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 18 września 2014 roku, sygn. akt I Ns 706/12

I. oddala apelację;

II. zasądza od wnioskodawców R. O. i P. O. na rzecz uczestników (...) Spółki Akcyjnej w (...) Spółki Akcyjnej w P. kwoty po 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie postanowienia z dnia 28 maja 2015 r.:

Wnioskodawcy P. O. i R. O. wnieśli o ustanowienie na nieruchomości stanowiącej ich własność stanowiącej działkę o nr ewidencyjnym 123/2, położonej w L., dla której Sąd Rejonowy w Świnoujściu prowadzi księgę wieczystą nr (...) na rzecz (...) S.A. w P. oraz każdoczesnego właściciela urządzenia przesyłowego - linii energetycznej średniego napięcia zlokalizowanej na tej nieruchomości służebności przesyłu polegającej na utrzymywaniu linii energetycznej, prawie do jej konserwacji i napraw w jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 46.000 zł.

Uczestniczka postępowania (...) Sp. z o.o. w P. wniosła o oddalenie wniosku podając, iż w stosunku do linii napowietrznej 15 kV nie istniała i nie istnieje potrzeba ani zawierania umowy o ustanowieniu służebności przesyłu, ani dochodzenia ustanowienia takiej służebności w drodze postępowania sądowego, albowiem uczestniczka (...) Sp. z o.o. w P. posiada tytuł prawny do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie niezbędnym dla korzystania z przedmiotowych urządzeń i służebności gruntowej odpowiadającej w treści służebności przesyłu nabytą przez nią przez zasiedzenie. Linia napowietrzna 15 kV posadowiona na nieruchomości wnioskodawców została wybudowana w latach 60 ubiegłego wieku wraz z zasilaną przez nią stacją transformatorową nr 249 (...) położoną w L.. Nieprzerwanie

od tego czasu linia ta jest w sposób ciągły i niezmienny wykorzystywana przez uczestniczkę, a wcześniej przez jej poprzedników prawnych do przesyłu energii elektrycznej, celem zasilania poszczególnych odbiorców.

Uczestniczka postępowania (...) S.A. w P. wniosła o oddalenie wniosku i poparła stanowisko uczestniczki postępowania (...) Sp. z o.o. w P..

Postanowieniem z dnia 18 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu oddalił wniosek i obciążył wnioskodawców kosztami postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie oparto o następujące ustalenia:

Nieruchomość położona w L., stanowiąca działkę nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Świnoujściu prowadzi księgę wieczystą nr (...), jest własnością wnioskodawców P. O. i R. O., na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej. Wnioskodawcy nabyli tą nieruchomość na podstawie umowy sprzedaży zawartej w dniu 5 marca 2008 r. ze S. K., która zaś nabyła prawo własności tej nieruchomości na podstawie aktu nadania z dnia 29 czerwca 1973 r. Do 29 czerwca 1973 r. nieruchomość stanowiła własność Skarbu Państwa.

Przez nieruchomości wnioskodawców, stanowiącej działkę nr (...), przebiega linia energetyczna średniego napięcia 15 kV nr 207/13, stanowiąca własność uczestniczki postępowania (...) Sp. z o.o. w P.. Linia ta została wykonana w latach sześćdziesiątych XX wieku wraz z zasilaną przez nią stacją transformatorową nr 249 (...), położoną w L.. Od chwili powstania linia jest w sposób ciągły i niezmienny wykorzystywana przez uczestniczkę postępowania (...) Sp. z o.o. w P. i jej poprzedników prawnych do przesyłu energii elektrycznej. Związane z tym korzystanie z urządzeń elektroenergetycznych polegało na eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej oraz na wstępie na obciążoną nieruchomość w celu wykonywania przedmiotowych prac.

Zarządzeniem Ministra Energetyki z dnia 31 grudnia 1952 r. utworzony został Zakład (...). Od 1 stycznia 1959 r. podmiot ten działał pod nazwą Zakłady (...) w S.. Z dniem 1 września 1993 r. przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) zostało przekształcone w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa - Zakład (...) Spółka Akcyjna w S., której firma następnie została zmieniona na (...) S.A. w S.. W ten sam sposób przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) zostało przekształcone w Zakład (...) Spółkę Akcyjną w P.. Następnie zmieniona została firma tej spółki na (...) S.A. w P.. W dniu 2 stycznia 2003 r. nastąpiło połączenie (...) S.A. z (...) S.A., Zakładem (...) S.A., (...) S.A. oraz Zakładem (...) S.A. w drodze wniesienia majątków powyższych podmiotów do (...) S.A. W związku z tym połączeniem (...) S.A. zmieniła firmę na Grupa (...) S.A., którą używała do dnia 12 października 2004 r. Od dnia 13 października 2004r. spółka działa pod firmą (...) S.A., która jest sukcesorem uniwersalnym (...) S.A. oraz jej poprzedników prawnych. Celem wydzielenia operatora systemu dystrybucyjnego (...) S.A. zawiązała spółkę (...) Spółkę z o.o., którą wyposażyla w majątek służący prowadzeniu dystrybucji energii elektrycznej. W tym celu (...) S.A. na podstawie umowy zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa z dnia 30 czerwca 2007 r. wniosła do tej Spółki z o.o. aport w postaci oddziału (...) S.A. samodzielnie sporządzającego bilans, prowadzącego działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa. W skład tego Oddziału wchodziła własność nieruchomości, a zwłaszcza nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej: linii kablowych napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych, stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów oraz prawa własności nieruchomości i prawa użytkowania wieczystego gruntów. (...) S.A. pozostała przedsiębiorstwem energetycznym świadczącym wyłącznie usługi w zakresie obrotu energią elektryczną.

Oceniając tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy wniosek o ustanowienia służebności przesyłu w zamian za jednorazowe wynagrodzenia uznał za niezasadny.

Sąd Rejonowy wskazał na to, iż nieruchomość wnioskodawców od 29 czerwca 1973 r. stanowiła własność osoby fizycznej, więc od tego momentu mógł być liczony termin zasiedzenia służebności. W ocenie tego Sądu skoro urządzenia infrastruktury elektroenergetycznej zostały wykonane w latach 60 XX wieku tj. w okresie kiedy

nieruchomość stanowiła własność Skarbu Państwa, to brak jest podstaw do przyjęcia, aby posiadanie służebności przez poprzednika prawnego uczestniczki postępowania miało charakter posiadania w złej wierze. Domniemanie dobrej wiary wynikające z art. 7 k.c. nakazuje przyjąć, iż urządzenia te zostały wykonane, a następnie eksploatowane, za wiedzę i zgodą ówczesnego właściciela nieruchomości tj. Skarbu Państwa.

Sąd Rejonowy uznał, iż Skarb Państwa nabył służebność z dniem 30 czerwca 1983 r. Do dnia 1 października 1990 r. obowiązywał bowiem art. 172 kc przewidujący krótsze okresy posiadania niezbędne do zasiedzenia - dziesięć lat (dobra wiara) i dwadzieścia lat (zła wiara). Powszechnie akceptowanym w orzecznictwie jest stanowisko, że posiadanie służebności przez przedsiębiorstwo państwowe przed 31 stycznia 1989 r. skutkowało zasiedzeniem służebności jedynie przez Skarb Państwa. Zauważyć przy tym należy, że nawet przyjęcie złej wiary po stronie posiadacza służebności skutkowało musiałoby uznaniem, że wymagany termin do zasiedzenia służebności już upłynął. Nastąpiłoby to bowiem 30 czerwca 2003r. W tym zakresie, stosownie do treści art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 55 poz. 321 z późn. zm.) znalazłby już zastosowanie trzydziestoletni okres posiadania. W dacie 30 czerwca 2003 r. zasiedzenie nastąpiłoby na rzecz aktualnego w tym momencie posiadacza służebności tj. (...) S.A. w P..

Sąd Rejonowy uznał, iż dla rozstrzygnięcia sprawy i uwzględnienia zarzutu zasiedzenia koniecznym było ustalenie czy zakres służebności przesyłu, której ustanowienia żądali wnioskodawcy jest tożsamym z zakresem służebności nabytym przez zasiedzenia. Z okoliczności sprawy i materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że zakres korzystania z nieruchomości nie uległ zmianie od chwili wybudowania infrastruktury elektroenergetycznej. Obie strony odwoływały się również do opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji. W konsekwencji należy uznać, że zakres służebności nabytej przez zasiedzenie jest tożsamy z zakresem służebności objętym żądaniem wnioskodawców, a zakres ten został określony w opinii biegłego sądowego K. P..

Postanowienie Sądu Rejonowego zaskarżyli w całości uczestnicy żądając jego zmiany poprzez orzeczenie zgodnie z wnioskiem z uwzględnieniem wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w wysokości określonej w opinii biegłego sądowego K. B. oraz zasądzenie od uczestników na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, zaś w przypadku nieuwzględnienia zarzutów apelujących sformułowanych zażądano uchylecia pkt 2, 3 i 4 orzeczenia oraz nieobciążanie Wnioskodawców kosztami postępowania apelacyjnego.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucono:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 292 k.c. w związku z art. 285 § 1 i 2 k.c. rozumianych w ten sposób, że umożliwiał nabycie przed wejściem w życie art. 305¹ - 305⁴ k.c. w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu przez przedsiębiorcę przesyłowego lub Skarb Państwa, i to nawet bez względu na konieczność związania tej służebności z własnością, tzw. nieruchomości władnącej, jest niezgodny z art. 1 Protokołu dodatkowego numer 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i art. 2, art. 21 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 2 i 3 oraz art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji RP. Argumentacja prawna takiego uznania znajduje się w pytaniu prawnym Sądu Rejonowego w Grudziądzu Skierowanym do Trybunału Konstytucyjnego (sygn. P 47/13).
2. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 305² § 2 k.c. w zw. art. 305⁴ i 292 k.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że uczestnik postępowania ad. 1 uzyskał w drodze zasiedzenia tytuł prawny do korzystania z nieruchomości w zakresie związanym z korzystaniem ze służebności jako następcą prawny przedsiębiorstwa energetycznego, który był posiadaczem służebności oraz że termin zasiedzenia służebności mógł być liczony od dnia 29 czerwca 1973 r.
3. naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci art. 233 k.p.c. mającą wpływ na rozstrzygnięcie polegającą na nieprawidłowej i dowolnej ocenie zabranego w sprawie materiału dowodowego poprzez ustalenie, że w niniejszej sprawie doszło do zasiedzenia służebności przesyłu, w sytuacji gdy prawidłowa ocena zgromadzonych w sprawie dowodów prowadzi do wniosku przeciwnego

4. naruszenia przepisu art. 83 w zw. z art. 113 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 520 § 2 i 3 kpc poprzez obciążenie wnioskodawców nieuiszczonymi kosztami sądowymi, w sytuacji gdy do rozstrzygnięcia sprawy - z uwagi na zgłoszony zarzut zasiedzenia - nie było konieczne przeprowadzenie dowodów w postaci opinii sądowych.

Uczestnicy zażądali oddalenia apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawców nie była zasadna.

Apelujący dostrzegli to, że poczynając od uchwały Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2003 r. (III CZP 79/02), przez kolejne orzeczenia, w tym m.in. uchwały z 7 października 2008 r. (III CZP 89/08), czy z dnia 22 maja 2013 r. (III CZP 18/13), orzecznictwo tego Sądu nie tylko „wykreowało” służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu (wprowadzonej do k.c. dnia 3 sierpnia 2008 r.), ale dopuściło także możliwość zasiedzenia przez przedsiębiorstwo przesyłowe powyższej służebności gruntowej przed wejściem w życie art. 305¹ - art. 305⁴ k.c. przez odpowiednie stosowanie art. 292 w związku z art. 172 k.c. (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08). Przy czym dodać tu należy, iż wbrew poglądom wyartykułowanym w treści pierwszego z zarzutów apelacji wnioskodawców wskazane tu podstawy prawne nie powodują naruszenia zasady numerus clausus praw rzeczowych, ani zasad konstytucyjnych, dotyczących ochrony własności, gdyż chodzi tu o służebności gruntowe, a więc o ograniczone prawo rzeczowe znane od wieków i powszechnie obecne w systemach prawnych. Z kolei, prawo własności jest najszerszym prawem rzeczowym o charakterze bezwzględnym, co jednak nie znaczy, że prawem absolutnym i na podstawie ustaw, zgodnie z powołanym w skardze art. 64 Konstytucji RP może ono doznać w określonych ustawowo przypadkach ograniczenia treści i wykonywania. Takie ograniczenie dla właściciela nieruchomości obciążonej powstaje w razie ustanowienia lub zasiedzenia służebności gruntowej, w tym służebności przesyłu lub - przed 3 sierpnia 2008 r. - służebności odpowiadającej jej treścią (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2015 r. IV CSK 203/14).

Dodatkowo dostrzec należy, iż wielokrotnie orzecznictwo Sądu Najwyższego analizując praktycznie znaczenie instytucji służebności gruntowej odpowiadającą treści służebności przesyłu czyniło to poprzez pryzmat specyfiki technicznej sieci przesyłowych, celu istnienia takiej służebności, który polegał na zwiększeniu użyteczności funkcjonalnej przedsiębiorstwa przesyłowego oraz „oczywistości dysponowania przez przedsiębiorstwo nieruchomościami wchodzącymi w jego skład”, i przyjmowało, że nie jest konieczne oznaczenie nieruchomości władnącej, której nie należy w ogóle identyfikować, a zasiedzenie służebności następuje do dnia 1 lutego 1989 r. na rzecz Skarbu Państwa, zaś po tej dacie na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014 r. w sprawie V CSK 553/13, które zawiera opis dorobku orzeczniczego tego Sądu w analizowanej kwestii).

Powyższe okoliczności wskazują na to, iż apelujący w sposób nieuprawniony następstwa prawnego posiadania służebności tu opisywanej dopatrywał się w fakcie jej związania z konkretną nieruchomością przedsiębiorstwa przesyłowego, miast skupić się na funkcjonalnych powiązaniach elementów infrastruktury energetycznej posadowionej na nieruchomości uczestników z przedsiębiorstwami przesyłowymi wnioskodawców i ich następców. W rozpoznawanej sprawie nie ma wobec tego decydującego znaczenia jaki był związek linii przesyłowej znajdującej się na nieruchomościach uczestników z nieruchomościami władnącymi, lecz to, czy urządzenia te wchodziły w skład przedsiębiorstwa wnioskodawców i jego poprzedników prawnych.

Jak wynika z poglądu wyrażonego w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2013 r. wydanego w sprawie I CSK 253/13 przesyłanie energii za pomocą linii przesyłowych przebiegających nad powierzchnią nieruchomości uczestnika postępowania daje wymierne korzyści ekonomiczne przedsiębiorstwu przesyłowemu, co jak się zdaje pozwala na ustalenie związku takiego korzystania z przedsiębiorstwem prowadzonym przez wnioskodawcę.

Dodać przy tym należy, iż art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami (Dz. U. Nr 79, poz. 464 z późn. zm.), przewidujący m.in. przejście ex lege prawa własności „do innych urządzeń” posadowionych na nieruchomościach stanowiących własność Skarbu Państwa a będących w zarządzenie państwowych osób prawnych, winien być interpretowany z uwzględnieniem wykładni funkcjonalnej art. 292 w związku z art. 172 k.c., gdyż służebność gruntowa odpowiadająca treści służebności przesyłu to składnik majątku funkcjonalnie powiązany z całym przedsiębiorstwem przesyłowym, jako zorganizowaną masą majątkową służącą świadczeniu usług przesyłowych. Niewątpliwie rację ma apelujący wskazując na to, iż do momentu opisanego powyższą ustawą przedsiębiorstwo państwowe sprawowało zarząd majątkiem Skarbu Państwa, a więc co najwyżej było jego dzierżycielem. Apelujący zdaje się jednak nie dostrzegać tego, iż posiadanie służebności jest jednak odrębną postacią posiadania niż posiadanie rzeczy. Nie obejmuje ono władania rzeczą, ale faktyczne korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Posiadanie rozciąga się na nieruchomość i jej części składowe, a skoro za części składowe uważane są prawa związane z własnością, to posiadacz nieruchomości uprawniony jest do posiadania służebności związanych z nieruchomością władnącą. Osoba, na rzecz której nastąpiło przeniesienie posiadania nieruchomości władnącej, uprawniona jest do posiadania służebności związanych z tą nieruchomością. Przeniesienie posiadania nieruchomości władnącej powoduje także przeniesienie posiadania służebności z nią związanej i jest wystarczającym tytułem legitymującym do wykonywania posiadania w granicach, w jakich nastąpiło przeniesienie. Dostrzec przy tym należy, iż Skarb Państwa jest w stosunkach cywilnoprawnych personifikacją państwa i szczególną osobą prawną, w tym sensie, że nie ma siedziby ani organów w rozumieniu art. 38 k.c. Co do zasady, państwo wykonuje uprawnienia właścicielskie w odniesieniu do własnych nieruchomości za pośrednictwem różnych organów oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, a przed 1 lutego 1989 r. - także za pośrednictwem państwowych osób prawnych. Po 1 lutego 1989 r. powstała konieczność przyznania państwowym osobom prawnym takiego prawa do wykorzystywanych przez nie nieruchomości państwowych, którego wykonywanie zwiększyłoby ich uprawnienia do tych składników mienia w porównaniu z zakresem uprawnień wynikających z wykonywanego zarządu. Ustawodawca musiał też ustalić reguły nabywania tego prawa lub potwierdzenia jego istnienia (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2007 r. I CSK 64/07). Ustawodawca takie reguły ustalił m.in. w treści przytoczonego wyżej art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami. Przedsiębiorstwo państwowe uprzedni sprawujące zarząd opisanymi tu liniami przesyłowymi należy zatem traktować jako następcę Skarbu Państwa w ich posiadaniu.

Podkreślić jednak należy to, iż z podzielanych przez Sąd Okręgowy wniosków zawartych w zaskarżonym orzeczeniu wynika, że Sąd Rejonowy uznał, iż Skarb Państwa nabył służebność z dniem 30 czerwca 1983 r., a zatem wszelkie rozważania dotyczące kwestii zaliczenia posiadania na potrzeby zasiedzenia pozostają bez praktycznego znaczenia dla rozwikłania sprawy. Wbrew zatem spostrzeżeniu apelujących stan faktyczny niniejszej sprawie nie był tożsamy ze stanem opisanym w orzeczeniu Sądu Najwyższego zapadłego pod sygn. akt III CSK 73/08.

Skoro nie było przedmiotem sporu to, iż linie energetyczne przebiegające nad nieruchomością wnioskodawców zostały wzniesione na gruncie Skarbu Państwa, to uznać należy, iż budujący te linie nie pozostawali z złej wierz.

Dodać przy tym należy, iż orzecznictwo Sądu Najwyższego przyjmuje, iż dobrej wiary zasiadającego posiadacza nie wyłącza wiedza o prawie własności przysługującym osobie trzeciej. Występuje ona wówczas, gdy ingerowanie w cudzą własność w zakresie odpowiadającym służebności rozpoczęło się w takich okolicznościach, które usprawiedliwiały przekonanie posiadacza, że nie narusza on cudzego prawa (np. wyrok z dnia 10 lipca 2013 r. w sprawie V CSK 320/12).

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy wyraził również pogląd, iż domniemanie dobrej wiary posiadacza, wskazane w treści art. 7 k.c., wzruszyć może jedynie dowód, że posiadacz w chwili rozpoczęcia posiadania w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu wiedział lub mógł się dowiedzieć o tym, że narusza to prawo innej osoby. Oznacza to, że późniejsze dowiedzenie się przez posiadacza lub jego poprzednika o stanie rzeczy skutkującym zmianą dotychczasowego przekonania, że posiadaniem niczyjego prawa nie narusza lub narusza dla biegu terminu zasiedzenia nieruchomości jest okolicznością irrelevantną, zaś bieg tego terminu może być przerwany przez czynności właściciela polegające na podjęciu czynności przed właściwym sądem powszechnym, polubownym lub

innym organem, przedsięwzięte bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, wszczęcie mediacji, czy wręcz uznania.

W niniejszej sprawie właściciele nieruchomości opisanej wnioskami nie wykazywali, aby oni bądź poprzedni właściciele ich nieruchomości, kiedykolwiek podjęli jakiegokolwiek, konkretnie czynności, które mogły by przerwać bieg terminu zasiedzenia nieruchomości.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 5 lipca 2012 r. wydanego w sprawie o sygn. akt IV CSK 606/11 Sąd Najwyższy podzielać tzw. tradycyjne rozumienie pojęcia „dobrej wiary” sprowadzające się do przekonania posiadacza służebności, że służy mu stosowne uprawnienie do władania rzeczą, nie wyklucza w pewnych sytuacjach, traktowania posiadacza w złej wierze tj. takiego który wiedział lub powinien był wiedzieć, że nie jest właścicielem na równi z posiadaczem w dobrej wierze, jeżeli przemawiają za tym, że względu na szczególne okoliczności sprawy, zasady współżycia społecznego. Za szczególne okoliczności Sąd Najwyższy uznał potrzebę dalszego utrzymania urządzeń przesyłowych znajdujących się na działce stanowiącej obecnie własność uczestnika, po nabyciu jej od Skarbu Państwa, jako niezbędnych dla zaopatrzenia ludności w energię elektryczną, która nie była, zarówno w tamtym czasie jak i w następnych latach przez uczestników kwestionowana. Również zasady doświadczenia życiowego pozwoliły sądzić, że obciążenie działki nie pozostawało bez wpływu na cenę jej nabycia, zaś uczestnicy przez kilkadziesiąt lat nie protestowali przeciwko obecności urządzeń i nie ubiegali się w ramach przysługujących im środków prawnych o zmianę ich lokalizacji, co pozwoliłoby bezkonfliktowo i bez uszczerbku dla istotnych interesów znacznej grupy odbiorców energii podjęcie w stosownym czasie starań o zmianę istniejącego stanu rzeczy.

Mając te okoliczności na uwadze za słuszne uznać należy przyjęcie przez Sąd Rejonowy, iż uczestniczka podniosła w sprawie skuteczny zarzut niweczący roszczenia wnioskodawców – zarzut zasiedzenia służebności odpowiadający treści służebności przesłanu przez jego poprzednika prawnego będącego w dobrej wierze. Okoliczność ta stosownie do treści art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. skutkowałą oddaleniem apelacji.

Za nietrafny uznać również należy zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 83 w zw. z art. 113 § 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 520 § 2 i 3 k.p.c. Niewątpliwie interesy wnioskodawców i uczestników w niniejszym postępowaniu były sprzeczne, co uzasadniało konieczność rozliczenia kosztów postępowania rozpoznawczego według ostatniego z wymienionych wyżej przepisów. Niewątpliwie również wnioskodawcy zażądali już w treści wniosku (pkt 2 i 3) dopuszczenia dowodu z opinii biegłych z zakresu geodezji i wyceny nieruchomości. W takiej sytuacji brak jest przyczyn, dla których kosztami niniejszego postępowania należało by obciążyć inne podmioty, aniżeli wnioskodawcy.

Wyżej wskazana podstawa stanowiła również przyczynę obciążenia wnioskodawców kosztami postępowania apelacyjnego poniesionego przez uczestników postępowania w postaci wynagrodzenia ich pełnomocników wyznaczonej w stawce minimalnej.

SSO Sławomir Krajewski SSO Agnieszka Bednarek-Moraś SSO Zbigniew Ciechanowicz